

ZAKON

O SVOJINSKOJ I UPRAVLJAČKOJ TRANSFORMACIJI

("Sl. list RCG", br. 2/92, 17/92, 59/92, 4/93, 27/94, 30/94, 23/96)

I. OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Preduzeća i drugi subjekti sa društvenim kapitalom vrše transformaciju društvenog kapitala i pretvaraju se u dionička društva ili društva sa ograničenom odgovornošću, pod uslovima i po postupku utvrđenim ovim zakonom.

Član 2.

Preduzeće i drugi subjekti sa društvenim kapitalom su: društvena preduzeća, javna preduzeće sa društvenim kapitalom, preduzeća u mješovitoj svojini sa društvenim kapitalom, zadruge i drugi privredni subjekti koji posluju sredstvima u društvenoj svojini (u daljem tekstu: preduzeća).

Član 3.

Društveni kapital, u smislu ovog zakona, čini poslovna aktiva preduzeća, umanjena za nepokrivene gubitke, vrijednost kapitala drugih vlasnika i za obaveze preduzeća.

U društveni kapital ne ulazi vrijednost opreme i sredstava teritorijalne odbrane, civilne zaštite i druge opreme namijenjene za narodnu odbranu.

Obavezama preduzeća iz stava 1. ovog člana ne smatraju se trajni ulogi pravnih lica u preduzeće, koji su udruživanjem, zajedničkim ulaganjem ili po drugim osnovama unijeti u preduzeće, bez obaveze vraćanja i bez prava učešća u dobiti, po osnovu tih ulaganja.

Član 4.

U cilju stvaranja uslova za svojinsku i upravljačku transformaciju Vlada Republike Crne Gore, na predlog Agencije Crne Gore za prestrukturiranje privrede i strana ulaganja (u daljem tekstu: Agencija), ili na osnovu programa privatizacije pod uslovima utvrđenim ovim zakonom, može odrediti preuzimanje upravljanja preduzećem.

Član 5.

Stambeni fond preduzeća se svojinski transformiše po odredbama posebnog zakona.

Član 6.

Transformacija preduzeća u dioničko društvo ili društvo sa ograničenom odgovornošću upisuje se u sudski registar na način i pod uslovima utvrđenim zakonom.

Član 7.

Odredbe ovog zakona se primenjuju na javna preduzeća i preduzeća, koja upravljaju dobrima od opšteg interesa, ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.

Odredbe ovog zakona ne primjenjuju se na banke i druge finansijske organizacije.

Član 8.

Ovaj zakon se primjenjuje na preduzeća sa sjedištem u Republici Crnoj Gori.

Preduzeće može izmjestiti sjedište izvan teritorije Republike uz saglasnost Agencije.

II. TRANSFORMACIJA PREDUZEĆA

Član 9.

Svojinskom transformacijom vrši se pretvaranje preduzeća u preduzeća sa poznatim vlasnicima ukupnog kapitala u privatnoj, mješovitoj, državnoj i zadružnoj svojini.

Član 10.

Svojinska transformacija preduzeća u dioničko društvo ili društvo sa ograničenom odgovornošću vrši se:

- 1) izdavanjem i prodajom dionica ili udjela, radi prodaje društvenog kapitala, pod povlašćenim uslovima;
- 2) izdavanjem i prodajom dionica ili udjela radi povećanja kapitala, pod povlašćenim uslovima;
- 3) prodajom preduzeća (klasična prodaja);
- 4) prodajom preduzeća ili dijela licima koja preuzimaju rukovođenje preduzećem;
- 5) ulaganjem kapitala domaćih ili stranih, fizičkih ili pravnih lica u preduzeće;
- 6) pretvaranjem potraživanja prema preduzeću u trajni ulog;
- 7) prenosom dionica ili udjela Republičkom fondu za razvoj, penzionim ili drugim fondovima (u daljem tekstu: fondovi) ili holdingu bez naknade;
- 8) identifikacijom državnog kapitala u preduzećima.

Preduzeće može izvršiti svojinsku transformaciju i organizovati se u deoničko društvo ili društvo sa ograničenom odgovornošću i korišćenjem ugovornih poslovnih oblika lizinga, ugovora o vođenju poslova, franšizinga, vremenskog korišćenja turističkih objekata, te drugih modela transformacije predviđenih zakonom.

Član 10a

Odluku o pokretanju postupka transformacije donosi organ upravljanja preduzeća i o tome obavještava Agenciju.

Preduzeće je dužno da donese odluku o svojinskoj transformaciji u roku od jedne godine od dana pokretanja postupka u smislu stava 1 ovog člana.

Član 11.

Preduzeće samostalno bira model transformacije ili kombinaciju različitih modela ukoliko zakonom nije drugačije određeno.

Član 12.

Odluku o transformaciji preduzeća u dioničko društvo ili društvo sa ograničenom odgovornošću donosi organ upravljanja preduzeća, odnosno drugi organ određen zakonom (u daljem tekstu: organ upravljanja), na osnovu:

- programa transformacije preduzeća i
- izvještaja o procjeni vrijednosti preduzeća.

Procenu vrijednosti preduzeća vrši Agencija, stručna organizacija koju ona ovlasti ili preduzeće.

Agencija određuje sadržinu programa transformacije i izvještaja o procjeni vrijednosti preduzeća sa metodologijom procjene.

Član 12a

Organ upravljanja preduzeća je dužan da s programom transformacije upozna zaposlene u preduzeću, a izvod iz programa koji se odnosi na modele transformacije i procijenjenu vrijednost preduzeća objavi u sredstvima javnog informisanja.

Član 13.

Prilikom transformacije preduzeća u dioničko društvo ili društvo sa ograničenom odgovornošću izdaju se dionice, odnosno potvrde o udjelu u preduzeću.

Odluku o izdavanju dionica ili potvrda o udjelima, donosi organ upravljanja preduzeća.

Na sadržinu i način donošenja odluke o izdavanju dionica, osnovnim elementima dionica i pravu primaoca dionica, primjenjuju se odredbe zakona kojima se uređuju hartije od vrijednosti.

Član 14.

Odluku o transformaciji preduzeće dostavlja Agenciji.

Uz odluku o transformaciji, pored programa transformacije i izvještaja o procjeni vrijednosti preduzeća, prilaže se i izvještaj ovlaštene službe za obavljanje platnog prometa u Republici Crnoj Gori da je godišnji obračun za proteklu godinu iskazan u skladu sa propisima i računovodstvenim standardima, odluka o izdavanju dionica ili drugi odgovarajući akt na kojem se zasniva svojinska transformacija.

Član 15.

Agencija ocjenjuje da li je predložena transformacija u skladu sa uslovima i načinom propisanim ovim zakonom i daje saglasnost.

Izuzetno, za preduzeće čija procijenjena vrijednost aktive ne prelazi 2.000.000 ESU-a, Agencija ocjenjuje samo izvršenu procjenu.

Ukoliko procjenu vrijednosti ne vrši Agencija, ona može ovlastiti ovlašćenu službu za obavljanje platnog prometa u Republici Crnoj Gori da izvrši reviziju izvještaja o procjeni vrijednosti preduzeća.

Član 16.

Na osnovu odluke o transformaciji preduzeća i propisane dokumentacije, Agencija je dužna da u roku od 60 dana od prijema potpune dokumentacije, izda ili uskrati saglasnost namjeravane transformacije preduzeća.

Rješenje Agencije iz stava 1. ovog člana je konačno i protiv njega preduzeće može pokrenuti upravni spor.

Saglasnost Agencije iz stava 1. ovog člana uslov je za upis u sudski registar.

1. Izdavanje i prodaja dionica ili udjela radi prodaje društvenog kapitala pod povlašćenim uslovima

Član 17.

Izdavanje i prodaja dionica ili udjela (u daljem tekstu: izdavanje i prodaja dionica), pod povlašćenim uslovima vrši se na način i pod uslovima utvrđenim programom transformacije i odlukom o izdavanju dionica (u daljem tekstu: program).

Programom iz stava 1. ovog člana se utvrđuju, pored ostalog, način dugoročnog finansiranja otkupa, popusti i iznos nominalne vrijednosti dionica.

Nominalna vrijednost dionica u iznosu od najmanje 5% vrijednosti društvenog kapitala, mora biti upisana.

Član 18.

Transformacija preduzeća u dioničko društvo vrši se izdavanjem i prodajom dionica, koje su obične i do konačne otplate, neprenosive.

Izuzetno od stava 1. ovog člana zaposleni u preduzeću mogu prenijeti dionice i prije konačne otplate na građane Republike Crne Gore, u kom slučaju novi imalac dionice, gubi pravo na popuste na neotplaćeni dio.

Član 19.

Obična dionica iz člana 18. ovog zakona daje pravo na upravljanje u skladu sa odlukom o njihovom izdavanju, a pravo na dividendu i pravo na srazmjern dio ostatka imovine poslije isplate povjerilaca, u slučaju stečaja i likvidacije preduzeća, srazmjerno uplaćenom dijelu vrijednosti te dionice, uvećanom za srazmjern dio odobrenog popusta.

Član 20.

Dionice se mogu prodavati pod povlašćenim uslovima: zaposlenim u preduzeću i licima koja su ranije bila zaposlena u tom preduzeću (u daljem tekstu: zaposleni u preduzeću) i građanima Republike Crne Gore do 30% od vrijednosti društvenog kapitala.

Zaposleni u preduzeću imaju pravo prvenstva u otkupu dionica iz stava 1. ovog člana. Preduzeće je dužno da javnim pozivom obavijesti zaposlene o upisu dionica i omogući im korišćenje prava prvenstva u roku od 20 dana od dana objavljivanja.

Preduzeće može odlučiti da zaposlenim u preduzeću koji imaju najmanje tri godine radnog staža u tom preduzeću, podijeli besplatno u obliku dionica, pod jednakim uslovima, do 10% društvenog kapitala.

Pravo na besplatne dionice u smislu stava 3 ovog člana mogu ostvariti i zaposleni u transformisanom preduzeću iz sredstava Republičkog fonda za razvoj.

Pravo na besplatne dionice može se ostvariti samo u jednom preduzeću, s tim da po zaposlenom to ne može preći 3.000 ESU u dinarskoj protivvrijednosti.

Član 21.

Javni poziv za upis dionica sadrži: uslove upisa dionica, rokove za upis, rokove plaćanja, visinu popusta i druge podatke utvrđene odlukom o izdavanju dionica.

Član 22.

Zaposleni u preduzeću imaju pravo na popust od 30% od nominalne vrijednosti kupljenih dionica, kao i dodatni popust od 1% za svaku punu godinu radnog staža u tom preduzeću.

Građani Republike Crne Gore imaju pravo na popust od 30% od nominalne vrijednosti kupljenih dionica. Ukoliko se dionice otkupljuju u gotovu i odjednom, građani Republike Crne Gore imaju dodatni popust od 10%.

Nominalna vrijednost kupljenih dionica, sa popustom po pojedincu, ne može biti veća od dinarske protivvrijednosti 10.000 ECU-a.

Zaposleni u preduzeću i građani Republike Crne Gore mogu kupovati dionice pod povlašćenim uslovima i koristiti pravo na besplatne dionice u roku od jedne godine kod malih i srednjih preduzeća (u smislu propisa o računovodstvu), a kod ostalih preduzeća u roku od dvije godine, računajući od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 23.

Za iznos popusta pri kupovini dionica, smanjuje se vrijednost društvenog kapitala preduzeća, koje prodaje dionice.

Preduzeće je dužno da vodi evidenciju o upisanim dionicama i o realizovanim popustima nad kojom nadzor vrši ovlašćena služba za obavljanje platnog prometa u Republici Crnoj Gori.

Član 24.

Sredstva ostvarena prodajom dionica uplaćuju se odmah Fondu za razvoj i drugim fondovima u srazmjeri utvrđenoj zakonom odnosno holdingu.

Član 25.

Otkup dionica može se vršiti odjednom ili u ratama.

Ako kupac otplaćuje dionice u ratama, dužan je da otplatu izvrši u potpunosti, najkasnije u roku od 10 godina od dana upisa dionica, u skladu sa uslovima utvrđenim odlukom o izdavanju dionica.

Ako se otkup dionica vrši u ratama, preduzeće je dužno da izvrši revalorizaciju vrijednosti dionica na dan uplate u skladu sa rastom cijena na malo.

Član 26.

O upisu dionica koje se plaćaju u ratama izdaje se potvrda.

Kada se upisane dionice plaćaju u ratama, prva mjesečna rata se mora uplatiti najkasnije sledećeg meseca od dana izvršenog upisa, s tim što se u prvoj godini mora uplatiti najmanje 10% upisanog iznosa nominalne vrijednosti tih dionica.

Vrijednost preostalog dijela dionica uplaćuje se u ratama koje godišnje ne mogu iznositi manje od 10% od ukupne revalorizovane vrijednosti upisanih dionica.

Ukoliko kupac dionica ne uplati njihovu vrijednost u cjelini, u roku određenom programom, gubi pravo na dio upisanih dionica čiju vrijednost nije uplatio.

Član 26a

Otkupljene dionice zaposleni u preduzeću mogu prenijeti fondovima za obezbjeđivanje prava po osnovu penzijskog osiguranja i socijalno zaštitnih prava saglasno zakonu.

Član 27.

Holding preduzeće može, pod uslovima predviđenim zakonom, izdavati dionice.

Zaposleni u holding preduzeću i zavisnim preduzećima i građani Republike Crne Gore, mogu da kupuju dionice koje izdaje holding preduzeće ili zavisno preduzeće, s tim što ukupna nominalna vrijednost dionica, koje se kupuju pod povlašćenim uslovima, ne može preći po pojedincu iznos iz člana 22. ovog zakona.

2. Izdavanje i prodaja dionica ili udjela radi povećanja kapitala (dokapitalizacija) pod povlašćenim uslovima

Član 28.

Preduzeće može izdavati i prodavati dionice radi povećanja kapitala zaposlenim u preduzeću i građanima Republike Crne Gore, na osnovu odluke o transformaciji i programa koje donosi organ upravljanja preduzeća.

Preduzeće može po osnovu društvenog kapitala prodavati udjele u društvu i organizovati se kao društvo sa ograničenom odgovornošću.

Član 29.

Zaposleni u preduzeću i građani Republike Crne Gore mogu kupovati dionice iz stava 1. člana 28. ovog zakona sa popustom u iznosu i pod uslovima koji su ovim zakonom propisani za izdavanje i prodaju dionica radi prodaje društvenog kapitala.

Član 30.

Sredstva ostvarena prodajom dionica, odnosno udjela pripadaju preduzeću.

3. Prodaja preduzeća (klasična prodaja)

Član 31.

Preduzeće ili njegov idealni dio (u danjem tekstu: preduzeće), mogu se prodati domaćem ili stranom pravnom ili fizičkom licu.

Organi upravljanja preduzećem pri donošenju odluke o prodaji, dužni su polaziti od procijenjene vrijednosti tog preduzeća (član 12. ovog zakona).

Član 32.

Prodaja preduzeća vrši se javnom licitacijom.

Ako javna licitacija ne uspije, prodaja preduzeća vrši se prikupljanjem ponuda više ponuđača.

Preduzeće se može prodati i neposrednom pogodbom uz posredovanje i dozvolu Agencije, ukoliko prodaja ne uspije u smislu stava 1 i 2 ovog člana.

Član 33.

Javnu licitaciju i prikupljanje ponuda sprovodi preduzeće. Preduzeće može sprovođenje javne licitacije i prikupljanje ponuda povjeriti Agenciji.

Početna cijena na javnoj licitaciji određuje se u visini procijenjene vrijednosti preduzeća.

Član 34.

Ugovor o prodaji preduzeća zaključuje Fond za razvoj. Za zaključenje ugovora potrebna je prethodna saglasnost Agencije u slučaju prodaje stranim pravnim ili fizičkim licima.

Sredstva ostvarena prodajom preduzeća, kupac odmah uplaćuje Fondu za razvoj i drugim fondovima u srazmjeri utvrđenoj zakonom, odnosno holdingu.

4. Prodaja preduzeća ili dijela licima koja preuzimaju rukovođenje preduzećem

Član 35.

Preduzeće ili idealni dio preduzeća (u daljem tekstu: preduzeće), mogu se prodati rukovodećim licima ili drugim zaposlenim u preduzeću i domaćim ili stranim pravnim ili fizičkim licima koja preuzimaju rukovođenje i upravljanje preduzećem (u daljem tekstu: lica koja preuzimaju rukovođenje).

Lica koja preuzimaju rukovođenje treba da imaju neophodno iskustvo, a naročito sposobnost za rukovođenje i odlučivanje, tehničke i finansijske kvalifikacije i odgovarajući program preduzeća.

Član 36.

Briše se. (Sl. list RCG", br. 27/94)

Član 37.

Lica koja preuzimaju rukovođenje dužna su da otkupe najmanje 35% procijenjene vrijednosti preduzeća.

Prilikom prodaje preduzeća, prednost imaju ponudioci sa većim učešćem.

Licima iz stava 1. ovog člana, Fond za razvoj može odabrati kredit uz prihvatanje obveznica transformisanog preduzeća u visini neamortizovanog dijela osnovnih sredstava preduzeća, sa ograničenjem prava na prodaju tog dijela sredstava.

Radi obezbjeđenja sredstava za kupovinu preduzeća ili idealnog dijela preduzeća, banka može ovim licima odobriti hipotekarni kredit uz obezbjeđenje na način predviđen stavom 3. ovog člana.

Član 38.

Ugovor o prodaji preduzeća ili idealnog dijela preduzeća zaključuje Fond za razvoj uz prethodnu saglasnost Agencije.

Ukoliko lica, koja preuzimaju rukovođenje, su istovremeno i zaposleni u preduzeću imaju pravo na popust u visini i pod uslovima predviđenim članom 22. ovog zakona, ukoliko to pravo prethodno nijesu koristila.

Sredstva ostvarena prodajom uplaćuju se odmah Fondu za razvoj i drugim fondovima u srazmjeri utvrđenoj ovim zakonom, odnosno holdingu.

5. Ulaganje kapitala domaćih ili stranih pravnih ili fizičkih lica u preduzeću (dokapitalizacija bez popusta)

Član 39.

Transformacija preduzeća ulaganjem kapitala u preduzeće sprovodi se izdavanjem i uplatom dionica ili unošenjem uloga u preduzeće.

Dionice mogu platiti, odnosno ulog u preduzeće unijeti domaća ili strana pravna ili fizička lica.

6. Pretvaranje potraživanja povjerilaca u trajni ulog

Član 40.

Preduzeće može donijeti odluku o transformaciji u dioničko društvo ili društvo sa ograničenom odgovornošću ako povjerioci odluče da svoja potraživanja konvertuju u trajni ulog (voljna konverzija).

Na osnovu sporazuma preduzeća i ulagača koji je unio svoj kapital u preduzeće na ugovornoj osnovi može se konvertovati to ulaganje u udio ili dionice u dioničkom društvu ili društvu sa ograničenom odgovornošću, koja nastaju transformacijom preduzeća.

Povjerioci čija je vrijednost potraživanja veća od procjene vrijednosti društvenog kapitala, mogu odlučiti da svoja potraživanja pretvore u trajni ulog uz istovremeno preuzimanje obaveza prema povjeriocima koji nijesu prihvatili konverziju.

Član 41.

Ukoliko povjerioci čija potraživanja iznose više od polovine ukupnih potraživanja preduzeća odluče da svoja potraživanja pretvore u trajni ulog ili dionice i tu konverziju prihvati preduzeće dužnik, ovaj sporazum obavezuje sve povjerioce (prinudna konverzija).

Na konverziju iz stava 1. ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje prinudno poravnanje.

7. Prenos dionica ili udjela Republičkom fondu za razvoj, penzionim fondovima ili drugim zakonom predviđenim fondovima bez naknade

Član 42.

Preduzeće može prenijeti dionice, odnosno udjele, u visini ukupne vrijednosti preduzeća, i to: Fondu za razvoj 60%, penzionim fondovima 30% i Zavodu za zapošljavanje 10% (u daljem tekstu: fondovi) i transformisati se u dioničko društvo ili društvo sa ograničenom odgovornošću.

Član 43.

Društveni kapital preduzeća kojem nije određen vlasnik po nekom od modela iz ovog zakona, prenosi se na Fond za razvoj i druge fondove u zakonom utvrđenoj srazmjeri.

Član 43a

Briše se. (Sl. list RCG", br. 23/96)

Član 44.

Republički fond za razvoj i drugi fondovi mogu vođenje poslova dioničkog društva, odnosno društva sa ograničenom odgovornošću povjeriti ugovorom domaćim ili stranim pravnim ili fizičkim licima ili ga ovim licima dati u zakup.

Ugovori iz stava 1. ovog člana zaključuju se u pismenom obliku i uz saglasnost Agencije.

Član 45.

Sredstva ostvarena prodajom društvenog kapitala koja pripadaju fondovima, u skladu sa odredbama ovog zakona, uplaćuju se Fondu za razvoj 70%, penzionim fondovima 20% i Zavodu za zapošljavanje 10%.

Sredstva uplaćena Fondu za razvoj koriste se za proizvodno i svojinsko prestrukturiranje i razvoj. Sredstva uplaćena penzionom fondu koriste se za ulaganje u hartije od vrijednosti i

druge razvojne namjene. Sredstva uplaćena Zavodu za zapošljavanje koriste se za podsticanje otvaranja novih radnih mjesta, finansiranje prekvalifikacije i rešavanje problema privremene nezaposlenosti.

PODNASLOV 8. Briše se. (Sl. list RCG", br. 27/94)

Član 46.

Briše se. (Sl. list RCG", br. 27/94)

9. Identifikacija državnog kapitala u preduzećima

Član 47.

U preduzećima se identifikuje državni kapital koji je nastao na osnovu ulaganja države na zahtjev nadležnog državnog organa.

Pod državnim kapitalom, u smislu ovog zakona, koji se identifikuje u preduzećima smatraju se naročito:

- sredstva opštih i republičkih investicionih fondova;
- sredstva Fonda federacije za razvoj privredno nedovoljno razvijenih republika i SAP Kosovo;
- namjenska sredstva data iz budžeta ili usmjerena sredstva po osnovu doprinosa koje su plaćali svi građani ili preduzeća Republike, odnosno opštine.

Identifikaciju državnog kapitala vrši, u postupku procjene vrijednosti preduzeća ovlašćena služba za obavljanje platnog prometa u Republici Crnoj Gori. Prilikom revalorizacije sredstava u inflacionu korekciju računa se rast cijena na malo na bazi zvaničnih statističkih podataka.

Vlada Republike Crne Gore će posebnim propisom utvrditi postupak za identifikaciju državnog kapitala.

Ostatak društvenog kapitala, u preduzeću kojem nije određen vlasnik, transformiše se po nekom od modela predviđenih ovim zakonom.

10. Zaključivanje ugovora o vođenju poslova, franšizingu ili vremenskom korišćenju turističkih objekata

Član 48.

Preduzeće može zaključivati ugovor o vođenju poslova franšizingu ili vremenskom korišćenju turističkih objekata (timesharing-u) sa domaćim ili stranim pravnim ili fizičkim licima, u skladu sa zakonom.

Ako je ovim ugovorima predviđeno dijelom i ulaganje u preduzeće, kupovina dionica ili sredstava preduzeća ili učešće u dobiti, potrebno je da preduzeće izvrši procjenu vrijednosti preduzeća, prikupi ponude i utvrdi najpovoljnijeg ponuđača, kao i pribavi saglasnost Agencije. Agencija može utvrditi minimalne uslove i garancije za zaključenje ugovora.

U slučaju iz stava 1. ovog člana preduzeće, istovremeno sa zaključenjem ugovora, donosi odluku o transformaciji preduzeća u dioničko društvo ili društvo sa ograničenom odgovornošću.

III. PREUZIMANJE UPRAVLJANJA PREDUZEĆEM

Član 49.

Vlada Republike Crne Gore može odrediti preuzimanje upravljanja preduzećem u sledećem slučajevima:

- ako preduzeće ostvari gubitak u poslovanju prema godišnjem obračunu;
- ako preduzeće ostvaruje znatno nepovoljnije rezultate od prosjeka u grupaciji, grani ili privrednoj oblasti;
- ako je preduzeće insolventno u periodu dužem od šest mjeseci i ako zbog svoje insolventnosti može nanijeti ozbiljne štete drugim pravnim ili fizičkim licima;
- ako to zatraži preduzeće na osnovu odluke organa upravljanja;
- ako u preduzeću ne postoji na zakonit način izabran organ upravljanja, ili ne obavlja poslove iz svoje nadležnosti.

Odluku iz stava 1. ovog člana Vlada donosi po pribavljenom mišljenju Agencije.

Član 50.

Donošenjem odluke iz člana 49. ovog zakona nadležnost organa upravljanja prelazi na upravni odbor preduzeća koji imenuje Vlada Republike Crne Gore.

Upravni odbor ima pet ili sedam članova od kojih je po jedan član predstavnik Sindikata i Privredne komore Crne Gore.

Član 51.

Upravni odbor je dužan da bez odlaganja donese odluku o transformaciji preduzeća u dioničko društvo ili društvo sa ograničenom odgovornošću na osnovu programa i izvršene procjene vrijednosti preduzeća, ili da vođenje poslova preduzeća, na osnovu ugovora, povjeri domaćem ili stranom pravnom ili fizičkom licu (član 48. ovog zakona), odnosno preduzeće izda u zakup.

IV. PRODAJA, DAVANJE U ZAKUP ILI LIZING SREDSTAVA PREDUZEĆA

Član 52.

Preduzeće može da zaključi ugovor o prodaji ili davanju u zakup ili lizing znatnog dijela sredstava preduzeća uz dozvolu Agencije.

Pod prodajom ili davanjem u zakup ili lizing znatnog dijela sredstava preduzeća smatra se prodaja i davanje u zakup ili lizing pogona, ugostiteljskih ili drugih poslovnih jedinica, profitnih centara ili drugih organizacionih djelova preduzeća čije vrijednost prelazi 2.000.000 ECU.

Preduzeće je dužno da izvrši procjenu vrijednosti sredstva i sprovede postupak kao za prodaju preduzeća ili idealnog dijela preduzeća (član 32).

Ugovorom o zakupu zakupoprimac se obavezuje da obezbijedi održavanje i očuvanje vrijednosti zakupljene stvari i osiguranje imovine, a po isteku ugovorenog perioda vraćanje u ispravnom stanju, podobnom za neposrednu upotrebu. Sva ulaganja na održavanju i očuvanju vrijednosti zakupljene stvari pripadaju zakupodavcu, bez obaveze obeštećenja zakupca za izvršena ulaganja.

Sredstva ili dio sredstava od prodaje, davanja u zakup ili lizinga usmjeravaju se za prestrukturiranje i razvoj.

V. TRANSFORMACIJA PREDUZEĆA U STEČAJU

Član 53.

Dužnik i povjerioci mogu podnijeti predlog stečajnom vijeću za pokretanje postupka transformacije preduzeća u stečaju, poslije otvaranja stečajnog postupka.

Uz predlog za transformaciju preduzeća podnosi se:

- dokumentacija i analize kojim se čine vjerovatnim postojanje uslova za sanaciju, reorganizaciju preduzeća i nastavak poslovne djelatnosti,
- stručno mišljenje Agencije.

Stečajno vijeće na osnovu dokumentacije iz stava 2. ovog člana, a po potrebi uz pomoć vještaka, odlučuje o podnesenom predlogu.

Rješenje o otvaranju postupka transformacije preduzeća u stečaju dostavlja se dužniku, povjeriocima i nadležnom registarskom sudu.

Član 54.

Otvaranjem postupka transformacije u stečaju obustavlja se unovčavanje stečajne mase i preduzeće nastavlja sa poslovnom djelatnošću.

Stečajno vijeće obrazuje odbor povjerilaca koji imenuje upravni odbor, kao organ upravljanja preduzećem. Upravni odbor određuje lice kome povjerava organizovanje i rukovođenje procesom rada i poslovanja i zastupanje preduzeća.

U pravnom odboru iz stava 2 ovog člana, po jednog člana odbora imenuje Republički fond za razvoj i sindikat preduzeća.

Odbor povjerilaca može zadržati na radu stečajnog upravnika radi okončanja započetih poslova, kao i izvršenja poslova potrebnih da bi se spriječilo nastupanje štete na sredstvima dužnika.

Član 55.

Preduzeće je dužno da donese program i izvrši procjenu preduzeća u skladu sa ovim zakonom.

Upravni odbor preduzeća priprema i donosi plan finansijske i svojinske transformacije. Ovaj plan obuhvata skup mjera, radnji i aktivnosti i finansijsku konsolidaciju preduzeća i identifikaciju vlasnika društvenog kapitala, a naročito putem:

- preuzimanja dugova;
- otpisa dugova ili odlaganja plaćanja putem dobrovoljnog ili prinudnog poravnanja;
- konverzije duga u trajni ulog;
- garancije i jemstva povjerilaca;
- prodaje, davanje u zakup ili lizing sredstava (dijela imovine) preduzeća i sl;
- određivanje strukture kapitala i imenovanje vlasnika kapitala u budućem društvu.

Plan finansijske i svojinske transformacije može predvidjeti i prinudnu konverziju duga u trajni ulog.

Član 56.

Na ročištu koje saziva sud, povjerioci se izjašnjavaju i glasaju o planu finansijske i svojinske transformacije preduzeća.

Smatra se da je plan prihvaćen ako za njega glasaju povjerioci čija potraživanja iznose više od polovine potraživanja onih povjerilaca koji imaju pravo glasa i kad ga odobri stečajno vijeće.

Povjerioci mogu glasati i pismenim putem, a ako je povjerilac pravno lice, uz podnesak kojim glasa, mora podnijeti dokaz da je podnesak potpisao zastupnik.

Prinudno poravnanje, prinudna konverzija duga u trajni ulog, kao i druge mjere iz plana finansijske i svojinske transformacije imaju pravno dejstvo prema svim povjeriocima.

Član 57.

Nakon saniranja i reorganizacije preduzeća, a najkasnije u roku od 18 mjeseci od pravosnažnosti rješenja o otvaranju postupka transformacije u stečaju, upravni odbor donosi odluku o svojinskoj transformaciji preduzeća u dioničko društvo ili društvo sa ograničenom odgovornošću, uz odobrenje stečajnog vijeća, koje u tom slučaju obustavlja stečajni postupak ili u protivnom, upravni odbor predlaže vijeću da se nastavi stečajni postupak u cilju prestanka preduzeća u skladu sa zakonom

Uz firmu preduzeća, od otvaranja postupka transformacije u stečaju, dužnik nije obavezan dodavati oznaku "u stečaju".

Član 58.

Radni odnos radnika zadržanih na radu u preduzeću, nakon otvaranja stečajnog postupka, odlukom o transformaciji preduzeća u dioničko društvo ili društvo sa ograničenom odgovornošću, pretvara se u radni odnos na neodređeno vrijeme.

Član 59.

Preostali dio stečajne mase poslije završetka postupka stečaja prenosi se Fondu za razvoj, srazmjerno učešću društvenog kapitala u preduzeću.

Član 60.

Povjerioci čija potraživanja iznose više od polovine svih potraživanja mogu, uz saglasnost odbora povjerilaca, osnovati dioničko društvo ili društvo sa ograničenom odgovornošću, koje preuzima garanciju za ispunjenje obaveza prema ostalim povjeriocima.

Poglavlje VI i čl. 61, 62. i 63 prestaju da važe (Sl. list RCG", br. 23/96).

VII. POSEBNI PROGRAM PRIVATIZACIJE

Član 64.

Vlada Republike Crne Gore može donositi posebne programe privatizacije.

Programi iz stava 1. ovog člana se mogu donositi za javna preduzeća, preduzeća u kojima je vrijednost državnog kapitala veća od vrijednosti društvenog kapitala, za velika preduzeća, kao i za pojedine grane i privredne oblasti.

Član 65.

Posebnim programom privatizacije Vlada Republike Crne Gore može odrediti postupnu privatizaciju preduzeća, grane ili oblasti.

Vlada Republike Crne Gore je obavezna da, po posebnim programima privatizacije, podnosi izvještaj Skupštini Republike Crne Gore jednom godišnje.

Na osnovu programa iz člana 64. ovog zakona, Vlada Republike Crne Gore, u ime Republike Crne Gore, može osnovati od dva ili više preduzeća i posebne finansijske institucije, holding, zajednički fond i sl., na koje prenose u cjelosti ili najmanje u iznosu od 51% dionice zavisnih preduzeća.

Privatizacija holdinga vrši se po modelima ovog zakona.

VIII. KAZNENE ODREDBE

Član 66.

Novčanom kaznom od desetstrukog do tristostrukog iznosa minimalne zarade u Republici kazniće se za prekršaj preduzeća, ako:

- 1) ne izda dionice, odnosno potvrde o udjelu u preduzeću i ako ne donese odluku o izdavanju dionica, odnosno ako odluku donese neovlašćeni organ (član 13);
- 2) ne dostavi odluku o transformaciji Agenciji sa potpunom dokumentacijom (član 14);
- 3) ne vodi evidenciju o upisanim dionicama i o realizovanim propustima (član 23. stav 2.);

- 4) ne vrši revalorizaciju vrijednosti neotkupljenog dijela dionica (član 25. stav 3.);
- 5) omogući kupovinu dionica pod povlašćenim uslovima preko dozvoljenog iznosa (član 27.);
- 6) prodaju preduzeća ne vrši u skladu sa određenjima čl. 32. i 36. ovog zakona;
- 7) zaključi ugovor o prodaji ili davanju u zakup znatnog dijela sredstava preduzeća bez saglasnosti Agencije (član 52.).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice novčanom kaznom od jedne polovine do dvadesetostrukog iznosa minimalne zarade u Republici.

IX. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 67.

Preduzeća koja su do stupanja na snagu ovog zakona donijela odluku o izdavanju dionica i odluku o transformaciji preduzeća u društvo, a nijesu izvršila upis u sudski registar, postupak transformacije nastavljaju po odredbama ovog zakona.

Član 68.

Preduzeća koja su izvršila transformaciju na osnovu knjigovodstvene vrijednosti, dužna su da izvrše procjenu vrijednosti preduzeća u skladu sa ovim zakonom i provedu neophodne promjene u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovog zakona.

Član 69.

Direktor Agencije će donijeti uputstvo o sadržini programa za prestrukturiranje i izvještaje o procjeni vrijednosti preduzeća sa metodologijom procjene u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu ovog zakona.

Član 69a

Organ upravljanja preduzeća može odlučiti da se otplata upisanih dionica na rate, pod povlašćenim uslovima, može odložiti najviše do dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 69b

Preduzeće koje je odlukom organa upravljanja pokrenulo postupak svojinske transformacije dužno je da donese odluku o svojinskoj transformaciji najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 69c

Svi ugovori o zakupu, koje je preduzeće zaključilo do stupanja na snagu ovog zakona, smatraju se ništavi ukoliko preduzeće u roku od 90 dana od donošenja ovog zakona ne izvrši njihovo usklađivanje sa odredbama ovog zakona i pribavi dozvolu od Agencije.

Član 70.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Republike Crne Gore".